

Nedergade 29, marikel nr. 69

Vinkælderen i folkemunde

Der fortælles, og om historien er rigtig eller forkert, det må stå hen, men historien er interessant, så jeg synes den må følge billedet. For godt hundrede år tilbage, lå der i Asserballe en kro, som kaldtes Kirkekroen. (Den lå der, på det sted, hvor Kapellet ligger i dag). I 1877 nedbrændte den og blev ikke opført igen. Det er også den kro, som Digteren Herman Bang nævner i sin Roman "Tine." Nabohuset til kroen (som ligger der endnu) boede der dengang en pensioneret Kaptajn, og mellem ham og kromanden var der en del maskepi, som man

sagde dengang. Når kromandens beholdninger af våde varer var ved at være udtømte, sørgede Kaptajnen for, at han fik en frisk forsyning, vel at mærke, af varer der gik Tolderens næse forbi. Man sagde, at han havde et varelager gemt i en huskælder i nabobyen, Notmarkskov. Mange år er gået, Kromanden og Kaptajnen er forlængst døde og borte. Kirkekroen nedbrændt. Men endnu eksisterer navnet "Vinkælder" i folkemunde.

Foto 26. august 2020

Foto ca. 1910 Richard Klim med familie

Artikel 28 af Notmarkskov Senere fik husstedet nr. 69

Et nedlagt tidligere bondindersteste art. 28.

husstedet som benyttes til sommerbolig har nu art. 69.

nuværende ejer proffesorinde Ulla Bohr, Bernstorfvej 144, 2900 Hellerup.

Stedet er kendt under navnet "Vinkælderen".

Jorden til bondeinstestedet kaldes Kornbeckhøj og arealet udgjorde

1876 - 2 60 82 ha,

1920 - 2 51 61 ha,

1922 - 1 63 80 ha.

Dette areal til art. 28 blev 28. 12. 1880 solgt til Parcellist Jens Jørgensen i Asserballeskov.

Oplysninger om stedet kan findes:

Augustenborg Herreds skyld - og panteprotokol folio 443 + 455 b +

Grundbogen i Sønderborg ret bind 1. blad 37.

Om oprindelsen til navnet "Vinkælder" fortælles at der i huset var indrettet en lille kælder og her opbevaredes indsmuglet spiritus til kromanden i Asserballe.

Fru Marie Burhøj, født Klimm, som nu bor i Augustenborg, og som har levet i huset i sin barndom, fortæller, at der var indbygget en lille kælder i huset, som ellers var en sjældenhed i den tids gamle huse. Smugleriet er antageligt blevet foretaget i årene efter 1864, da land og vandgrænsen blev ændret.

Sommerhuset art. 69 blev 1921 købt til hovedgevist til det sønder - jydste Lotteri og blev vundet af fru Jørgensen fra København, som solgte det til professor Harald Bohr, Bernstorfsvej 144, 2900 Hellerup.

Om ejerne på dette bondeinderstated kan berettes:

1. Jørgen Pøhler i Skoven antages at være den ældstkendte ejer af dette sted. Han døde 1767 og begravedes 1 Trinitatis søndag.

Deres børn:

a. Ellen	født	1707	døbt nr. 17 i dette år , døde 1708 , 19 Trini
b. Elsebeth	-	1708	- 9.
c. Thomas	-	1710	- 1.
d. Christen	-	1712	- 2. blev eftermand på stedet.
e. Jørgen	-	1714	- 8. blev bosat i Hundslev
f. Syndet	-	1716	- 3
g. Ellen	-	1720	- 6.

Familien Pøhler førte fast familienavn.

2. Christen Jørgensen Pøhler født 1712, døbt nr. 2.

efterfulgte faderen på stedet, han synes ikke at være gift i sognet.

Deres børn :

Æidste barn Jørgen Christensen Pøhler født ca. 1738.

a. Christen	født	1743,	døbt 17.Trini, døde 1744, begr. nr. 1.
b, Christen	-	1745	- 1. advent. blev eftermand på stedet.
c. Kirstine	-	1746	- nr. 32
d. Guste	-	1751	- 30
e. Marie Cathrine	-	1755	- 31
(f. Jørgen	-	1761	- 20 er sikkert fejl)

Hans første hustru døde 1744, 10.6. Han døde 12.10. 1799, ca. 87 år. Hans anden hustru døde 1779, begr. nr. 20, 66 år. født ca. 1713.

3. Christen Christensen Pøhler født 1745, døbt 1. advent søndag.

Han synes at være gift udensogns De synes også af være flyttet fra sognet, velnok fordi hans fader Christen jørgensen Pøhler levede så længe på aftægten.

Deres børn :

a. Anna Margrethe	født	1777,	døbt nr. 10. hun arvede stedet.
b. Marie	-	1779,	døbt nr. 17. hun døde 1780, begr. 31.5.
c. Marie	-	1781,	døbt nr. 44.

4. Jacob Thomsen og hustru Anna Margrethe,

Efter gamle Christen Jørgensen Pøhlers død **1799**, blev instestedet overdraget sønnedatteren anna Margrethe og hendes mand Jacob Thomsen. Jacob Thomsen var født 1769, døbt nr. 6, søn af boelsmand Jacob Thomsen, på senere Jens Bladts- gård i Almsted. art. 2.

De fik stedet overdraget 1.3. 1799, var antagelig blevet viede i Asserballe, hvor hendes forældre boede. Deres børn :

a. Maria	født 11. 5.	1799	i Notmarkskov. hun arvede stedet.
b. Anna	født 14. 7.	1802	
c. Anna Maria	født 21. 9.	1806.	

Folketælling 1803 i Notmarkskov:

1. Jacob Thomsen	35 år, inste med land og skipper.
2. Anna Christensen	25 år, hans kone, begge i første ægteskab.
3. Maria Thomsen	4 år, datter
4. Anna Thomsen	1 år, datter.
5. Jørgen Christensen	65 år, broder til konens fader
6. Margrete Christensen	67 år, hans kone, begge i første ægteskab
7. Anne Mette Johannsen	20 år, tjenestepige.

Jacob Thomsen som var skipper er formodentlig forlist, da han hustru biver enke, men hans dødsfald findes ikke i kirkebogen.

Anna Thomsen født Christensen overtager 1822 et areal, tilhørende boelsmand Friedrich Rasmussen i Almsted i forpagtning, imod en årlig afgift på 6 rdlr = 9 rbdlr 57 3/5 skilling sølv mønt.

Nr. 5. på folketællingslisten Jørgen Christensen Pøhler døde 22. 5. 1816.

Den gamle enkemand havde på det fædrene instested frit husværelse, den gamle 78 år, næsten blinde mand faldt i en grøft og døde 24 timer derefter på en seng derhjemme.

5. Christen Christensen Petersen

Efter Jacob Thomsen død bliver hans enke Anna Margrethe, gift med Christen Christensen Petersen, som bliver sættemand. Han kaldes sættemand, men måske har han kun været lejer i en fastsat årrække, indtil den ældste datter Maria. født 11.5. 1799, blev myndig.

6. Hans Frederik Petersen blev 11.12. 1821 gift med Jacob Thomsen og Anna Margrethe Christensens, ældste datter Maria, født 11.5. 1799.

Hans Frederik Petersen var født 7.- 11. 1792 i Sønderborg, søn af muremester Hans Petersen og hustru Anna Petersen.

Hans Frederik Petersen var snedker, og 1836 den 21.5. forpagter han sin hustrus moders instested for en årlig afgift på 10 rdl = 16 rbdlr sølv mønt. til Anna Margrethe Thomsen.

Deres eneste barn, Hans Jacob Petersen født 2.7. 1828 i Notmarkskov.

Folketælling 1835 i Notmarkskov:

1. Hans Frederik Petersen	44 år sætteinste og snedker.
2. Maria Thomsen	36 år hans kone.
3. Hans Jacob Thomsen	7 år deres søn.
4. Anna Margrethe Thomsen	57 år husfaderens svigermoder.
5. Anna Marie Thomsen	33 år hendes datter, søster til Maria til leje i aftægten bor
6. Andreas Christensen	45 år ansat ved færgetjeneste.
7. Elisabeth Margrethe Ronacker	38 år hans kone.
8. Christian Ronaker	18 år deres søn, sømand.

Den unge kone Maria Thomsen døde allerede den 20. 4. 1835. kun 36 år. og næsten 3 år senere døde også hendes efterladte mand Hans Frederik Petersen den 13. 1. 1838, 46 år gl.

Men forinden nåede han at blive gift den 6. 2. 1836 med Auguste Magdalene Schmidt, født den 5.10. 1794 i Asserballe.

En søster til afdøde Marie Thomsen, gift med Hans Frederik Petersen, ved navn Anne Marie Thomsen, født 21. 9. 1806, blev 6. 2. 1836, 22 år, gift med Hans Julius Andresen, født 15. 8. 1813 i Notmarkskov art. 25.

Anne Margrethe Thomsen, enke efter skipper Jacob Thomsen i Notmarkskov, døde 1. 7. 1842, 64 år.

7. Augusta Magdalene Schmidt, enke efter snedker Hans Frederik Petersen efter hans andet ægteskab sad for stedet ved Folketællingen i Notmarkskov 1845 :

1. Augusta Magdalene Schmidt 50 år enke, født i Asserballeskov, ejer.
2. Hans Jacob Petersen 17 år født i Notmarkskov, snedkersvend,

Auguste Magdalene Petersen, født Schmidt, enke efter inderste Frederik Petersen Schmidt, døde 23. 9. 1864 i Notmarkskov, 71 år.

8. Hans Jacob Petersen født 2.7. 1828 i Notmarkskov.

Søn af snedker og inderste her på stedet Hans Frederik Petersen. År **1850**. 3. 5. overdrager Hans Frederik Petersens enke, hans anden hustru Auguste Margrethe født Schmidt, stedet til hendes stedsøn Hans Jacob Petersen. Han var snedker ligesom faderen.

Hans Jacob Petersen blev 4. 7. 1851 gift med Anna Cathrine Eriksen fra Notmark 24 år. født -10. 9. 1826 i Notmark, datter af fæsteinderste Jørgen Eriksen og hustru Kirstine Charlotte Roed på art. 9.

En søn Frederik Petersen født 11.5. 1852 i Notmarkskov.

De solgte instestedet 1853 til Christen Hansen fra Tandslet. og købte først en ejendom på Sundved i nærheden af Grøngrøft og senere en gård ved Lunderskov.

Christian Hansen fra Tandslet købte instestedet 1853. og låner hos søfarende Thomas Thomsen i Notmarkskov 250 rigsdaler.

Folketælling i Notmarkskov 1860 instested

1. Anne Marie Christine født Hansen 43 år, født i Tandslet sogn (Hendes mand Jens Lausen Jensen tjener, indsidder på stedet)
2. Anne Cathrine Jensen datter 14 år født i Natm'ark sogn.
3. Jens Jensen søn 10 år født i Notmark sogn.
1. Auguste Magdalene Petersen, enke 67 år født i Asserballe sogn født Petersen, aftægtskone. (Hun døde 23.9. 1864 i Notmarkskov).

Det er Christian Hansens datter og svigersøn som bor her som indsidder. De har før boet i Hundsløv hvor datteren Anne. Cathrine er født 15. 6. 1846 og sønnen Jens Jensen født 13.11. 1850.

10. Peter Lausen Jensen købte stedet 1871. Han låner 1500 mark hos Købmand Johan Jepsen Tingleff i Sønderborg.

11. Jens Jørgensen, landmand i Asserballeskov købte instestedet **1882**.

Han lagte jorden til sit parcelsted, hvortil en vej langs stranden kunde benyttes. Husstedet fik derefter art. 69. År 1902 blev parcelstedet i Asserballeskov overdraget til sønnen Jens Jørgensen og hustru Anne Marie, født Krogh, på. art. 11. i Asserballeskov, Husstedet art 69 blev lejet ud.

12. Richard Klimm boede til leje her i over 20 år (fra **1895**).

Han var født 4.9. 1855 i omegnen af Hamborg og lærte til ur -mager. Som vandringsvend kom han fra Angel til Broagerland og arbejdede på Skellegård. Her fandt han sin hustru Maria Lorenzen, født 5. 8. 1864 på Sundevad, som også tjente på nævnte gård. efter brylluppet arbejdede han i nogle år på teglgårdene, flyttede omkring 1894 til Asserballeskov og året efter til Notmarkskov og boede til leje i omkring 20 år i huset art. 69 og ernærede familien som fisker. Han gik rundt og solgte dem på egnen. Det gav ofte en kaffepunsh som var almindelig opvartning når fiskeren kom med sine varer til middagsmaden.

Af deres børn kendes dem som er født i Notmarkskov:

- a. Richard Klimm født 8.8. 1896. han faldt 9. 8. 1916 ved Somme.
- b. Cathrine Klimm født 30.3. 1899 , hun døde 18.12. 1901
- c. Richard Friedrich Klimm født 13.6. 1902.

Andre børn fødte før 1896 Margrethe Marie Klimm født 27.11. 1886, døde 8.4. 1954, begravet på Notmark kirkegård, hun var gift Kjær. Klara Klimm, gift med Jens Petersen i Sønderborg. Marie Cathrine født blev gift med statshusmand Nicolai Burhøj Kettingvej 83,1 Augustenborg.

Deres børn :

- a. Elisabeth gift med blikkenslager Christian Møller i Høruphav og
- b. Marie, gift med gårdejer Jørgen Andersen i Bro.

Richard Klimm født 4. 9. 1855 døde 27. 11. 1917 i Notmarkskov. Hans enke Marie Klimm født Lorenzen født 5. 8. 1864 boede i 17 år hos datteren Marie Cathrine, gift Burhøj i Augustenborg , og døde 27. 3. 1949 på Set Jørgenshospital i Sønderborg, 84 år gl.